

DOUĂ TEZAURE MONETARE DIN JUDEȚUL SĂLAJ¹

1. *Tezaurul de la Bobota*, sec. XVII.

Tezaurul a fost descoperit în ziua de 6 aprilie 1937 de un locuitor al comunei Bobota, pe când lucra la canalizarea râului Crasna. Din tezaur au fost recuperate 36 de piese care se repartizează astfel:

I. AUSTRIA

Leopold I (1657—1705)

1—29. Piese de XV creițari emise între 1659—1679.

30. Piesă de 6 creițari, 1671.

31. Piesă de 6 creițari, 1673.

II. LIEGNITZ — BRIEG

Christian III (1653/63—1672)

32—34. Piese de XV creițari, 1663—1664.

III. WURTEMBERG — OELS

Sylvius Friedrich (1668—1697)

35—36. Piese de XV creițari, 1694.

Data celei mai recente piese din tezaur este 1694, ceea ce indică și data îngropării: 1694—1695. Descoperirea de la Bobota se înscrie în lunga serie de tezaure monetare transilvane² îngropate după intervenția austriacă din 1685 în Principatul Transilvan.

---

¹ Informațiile privitoare la cele două tezaure provin din fișele A 7, 1937 (tezaurul de la Bobota) și A 5, 1937 (tezaurul de la Șimleu), păstrate la Cabinetul Numismatic al Muzeului de Istorie al Transilvaniei, Cluj-Napoca. Datele din fișe n-au permis în cazul primului tezaur atribuirea certă a pieselor uneia dintre provinciile austriece propriu-zise și nici referința precisă la repertoriile de specialitate.

² Vezi lista acestor tezaure la E. Chirilă — V. Lucăcel — E. Lakó, *Al treilea tezaur monetar de la Zalău*, sec. XVII, în volumul de față, p. 324 cu nota 34.

2. *Tezaurul de la Șimleul Silvaniei*, sec. XIX—XX.

Dintr-un tezaur descoperit în acest oraș în 1936 sau 1937, în condiții neprecizate, s-au recuperat 150 de piese.

Lista lor este următoarea:³

I. AUSTRIA

Francisc Iosif (1848—1916)

1. Piesă de o coroană, 1893.
- 2—9. Piese de 10 pfennigi, 1893.
10. Piesă de o coroană, 1894.
- 11—12. Piese de 20 pfennigi, 1894.
- 13—18. Piese de 10 pfennigi, 1894.
- 19—31. Piese de 10 pfennigi, 1895.
32. Piesă de 2 pfennigi, 1897.
33. Piesă de 2 pfennigi, 1899.
- 34—36. Piese de 5 coroane, 1900.
37. Piesă de o coroană, 1901.
38. Piesă de 2 pfennigi, 1907.
- 39—41. Piese de 20 pfennigi, 1909.
- 42—44. Piese de 10 pfennigi, 1909.
- 45—48. Piese de 10 pfennigi, 1910.
49. Piesă de 10 pfennigi, 1911.
50. Piesă de 2 coroane, 1912.
- 51—53. Piese de 2 pfennigi, 1914.
- 54—64. Piese de 10 pfennigi, 1915.
- 65—71. Piese de 10 pfennigi, 1916.

II. UNGARIA

Francisc Iosif (1848—1916)

72. Piesă de 10 filleri, 1892. H, 2207.
73. Piesă de 20 filleri, 1893. H, 2205.
- 74—76. Piese de 10 filleri, 1893. H, 2207.
- 77—78. Piese de o coroană, 1893. H, 2203.
79. Piesă de 20 filleri, 1894. H, 2205.
- 80—94. Piese de 10 filleri, 1894. H, 2207.
95. Piesă de o coroană, 1895. H, 2203.
- 96—97. Piese de 10 filleri, 1895. H, 2207.
98. Piesă de o coroană, 1896. H, 2203.

³ Folosim următoarele prescurtări în afara celor din lista de abrevieri a volumului: H = L. Huszár, *Münzkatalog Ungarn*, Budapest, 1979.

MTGM = E. Chirilă — N. Gudea — V. Lazăr — A. Zrinyi, *Münzhorte und Münzfunde aus dem Kreismuseum Mureș*, Tg. Mureș, 1980.

- 99. Piesă de 5 coroane, 1900. H, 2201.
- 100. Piesă de 5 coroane, 1908. H, 2201.
- 101. Piesă de 10 filleri, 1908. H, 2207.
- 102. Piesă de 5 coroane, 1909. H, 2201.
- 103—110. Piese de 10 filleri, 1909. H, 2207.
- 111. Piesă de o coroană, 1915. H, 2204.
- 112—137. Piese de 10 filleri, 1915. H, 2208.
- 138. Piesă de o coroană, 1916. H, 2204.
- 139—149. Piese de 10 filleri, 1916, H, 2208.

III. MUNTENEGRU

Nicolae (1858—1918)

- 150. Piesă de 2 parale, 1913.

Tezaurul se compune deci din 6 piese de cinci coroane, o piesă de două coroane, 10 piese de o coroană, 5 piese de 20 pfennigi, 2 de 20 filleri, 53 piese de 10 pfennigi, 66 de 10 filleri, 6 piese de doi pfennigi și o piesă de două parale. Emisiunile austro-ungare din tezaur nu sînt anterioare anului 1892, data la care Austro-Ungaria trece la sistemul monetar al coroanei, care înlocuiește pe cel al guldenului (2 august 1892)⁴. În acest sistem pfennigii și fillerii reprezintă valori identice, încadrîndu-se în același sistem monetar.

Piesa nr. 150 este emisă de Nichita Petrović Njegoš, care domnește sub numele de Nicolae în Muntenegru între 1858—1918, dată cînd este depus.

Majoritatea absolută a pieselor tezaurului este reprezentată prin monetă măruntă: 133 piese din totalul de 150; cele 133 de piese echivalează cu 13,44 coroane (față de 42 coroane cît reprezintă restul tezaurului). Este dincolo de orice dubiu că proprietarul tezaurului a îngropat tot numerarul de care dispunea, inclusiv piesele de doi pfennigi și cea de două parale, într-un moment de panică; data îngropării tezaurului se poate stabili prin analogie cu cea a altor două tezaure: cel de la Reghin⁵ și cel recent descoperit la Zalău. Deși tezaurul de la Șimleu se încheie cu piese din 1916 (nr. 65—71 și 138—149), el a fost îngropat în 1918, în contextul tulburărilor ce însoțesc căderea monarhiei austro-ungare, la fel cum s-a întîmplat și cu celelalte două tezaure amintite; acestea sînt compuse însă exclusiv din monetă de argint.

Prezența monetei mărunte într-un tezaur nu este un caz izolat. În panica declanșată în Austria de izbucnirea revoluției din 1848 au fost îngropate și tezaure compuse *exclusiv* din monetă măruntă de aramă⁶.

EUGEN CHIRILĂ — RADU ARDEVAN

⁴ J. Müller, *Münz Reformen in Österreich*, Wien, 1892, p. 50.

⁵ MTGM, p. 159—162.

⁶ J. Müller, *op. cit.*, p. 5—6.

TWO COIN HOARDS FROM THE SĂLAJ DISTRICT**(S u m m a r y)**

The paper deals with two coin hoards found in the Bobota village and in the town of Șimleul Silvaniei.

The first one consists of 36 coins issued in Austria, Liegnitz—Brieg and Württemberg—Oels. It belongs to the long series of coin hoards buried after the austrian intervention in Transylvania (see f. n. 2). The hoard was buried in 1694/95.

The second one, consisting of 149 austro-hungarian coins and a Montenegro coin (including a considerable amount of small change) issued between 1892—1916, was buried during the troubles associated with the fall of the austro-hungarian monarchy, in 1918.